

Lausunto

19.11.2025

Asia: VN/14657/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Amnesty International Suomen osasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

LAUSUNNON TIIVISTELMÄ

Kyseessä on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta merkittävä lakihanke, joka epäisi alle kolme vuotta EU-/ETA-maissa asuneilta maahanmuuttaneilta ja heidän kanssaan samassa kotitaloudessa asuvilta perheenjäseniltään kotihoidon tuen. Heikennykset eivät koskettaisi muita kotihoidon tuen saajaryhmiä.

Amnesty vastustaa esitettyjä syrjiviä muutoksia. Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys ovat perustuslain ja ihmisoikeussopimusten nojalla oikeudellisesti velvoittavia periaatteita. Esityksen muutoksista aiheutuva syrjintä on niin jyrkkää, että esityksen saattaminen perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaiseksi edellyttää esityksen valmistelua uudestaan. Amnesty esittää esitysluonnoksen hylkäämistä ja ei-syrjivien toteuttamistapojen selvittämistä.

Keskeiseksi lakimuutoksilla ratkottavaksi ongelmaksi on nimetty maahanmuuttaneiden lapsiperheiden pitkät kotihoidon tuen jaksot. Lähtökohta esitetyille muutoksille on yhdenvertaisuusnäkökulmasta ongelmallinen, sillä tutkimusten mukaan pitkiä kotihoidon tuen jaksoja selittää ennen kaikkea vanhempien heikko työmarkkina- ja sosioekonominen asema. Kun huomioidaan, että esitysluonnoksen mukaan maahanmuuttaneilla lapsiperheillä pitkät kotihoidon tuen jaksot ovat ”suhteessa hieman muuta väestöä yleisempiä”, on tuen epääminen syrjivin perustein varsin raju valinta toimenpiteeksi.

Keinoksi valittu tuen epääminen valitulta ihmisryhmältä on myös tutkimuksen valossa hyvin kyseenalainen, sillä samankaltaiset lakimuutokset Norjassa eivät ole tuottaneet tavoiteltuja positiivisia vaikutuksia, vaan ne ovat sen sijaan lisänneet maahanmuuttaneiden lapsiperheiden suhteellista köyhyyttä.

Esitysluonnoksessa esitetään, että lakimuutokset voisivat tuottaa Suomessa positiivisempia vaikutuksia ”kansallisten järjestelmien eroavaisuuksien” vuoksi, mutta tätä ei perustella sen tarkemmin perusteita eritellen. Voimaan jää merkittävä epävarmuus siitä, miten lakimuutokset tuottaisivat Suomessa olennaisesti erilaisen lopputuloksen kuin Norjassa. On siten hyvin todennäköistä, että syrjivillä muutoksilla ei saavuteta esitettyjä tavoitteita, mutta aiheutetaan useita kielteisiä perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, kuten erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttaneiden perheiden suhteellisen köyhyyden lisääntymistä ja laajemmin syrjäyttämistä yhteiskunnasta.

Vanhempien työllistymistä ja maahanmuuttaneiden ihmisten kotoutumista voidaan yleisesti pitää myönteisinä tavoitteina, mutta keinojen niiden edistämiseksi tulisi olla perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta perusteltuja. Lausuttavana olevassa esitysluonnoksessa näin ei ole. Useat muut kuluvalle vaalikaudella tehdyt päätökset ovat ristiriidassa esitettyjen tavoitteiden kanssa, sillä esimerkiksi kotoutumispalveluihin kohdistuu merkittäviä säästötoimia.

On erityisen moitittavaa, että perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta ei-hyväksyttävälle muutoksille on tarkasteltu varsin pinnallisesti vaihtoehtoisia toteuttamistapoja: lähinnä on harkittu vaihtoehtoisia tapaa kohdistaa tuen rajoituksia maahanmuuttaisiin sekä sääntelyn jättämistä ennalleen. Syrjiville heikennyksille ei toisin sanottuna ole lainkaan harkittu vaihtoehtoja. Silloin, kun esitettävät muutokset sisältävät merkittäviä riskejä yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta, on erityisen tärkeää punnita huolellisesti kaikki mahdolliset vaihtoehtoiset tavat tavoitteen saavuttamiseksi. Tämän punninnan puute heikentää esityksen hyväksyttävyyttä entisestään.

Mikäli esityksen valmistelua jatketaan, on välttämätöntä, että perustuslakivaliokunta arvioi esityksen perustuslainmukaisuutta ja suhdetta kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

ESITETYT MUUTOKSET

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että kotihoidon tuen maksamisen edellytykseksi säädettäisiin kolmen vuoden asumisaikavaatimus kotitalouden vanhemmalle tai molemmille vanhemmille. Asumisaikavaatimuksen täyttymistä edellytettäisiin myös lapsen kanssa asuvalta muulta huoltajalta ja vanhemman tai muun huoltajan avio- tai avopuolisolta. Asumisaikavaatimus täyttyisi asumisella Suomessa tai EU-/ETA-maassa.

Esitettävillä muutoksilla kerrotaan olevan kaksi pääasiallista tavoitetta: 1) Hiljattain maahan tulleet pienten lasten vanhemmat ohjautuvat nykyistä enemmän kotoutumispalveluiden piiriin ja kotoutuvat nykyistä nopeammin. Esitysluonnoksessa tuodaan esille myös, että vanhempien kotoutumisen edistämisen kautta tavoitellaan näiden ihmisten parempaa työllistymistä. 2) Hiljattain maahan tulleet pienet lapset osallistuvat nykyistä useammin varhaiskasvatukseen sekä integroituvat ja oppivat kotimaisen kielen nykyistä nopeammin.

KOTIHOIDON TUKI JA SEN VAIKUTUKSET

Kotihoidon tuki on ollut pitkään poliittisen ja julkisen keskustelun kohteena. Keskustelussa on näkökulmana painottunut erityisesti pidempien kotihoidon tuen jaksojen vaikutus äitien työllisyyteen, maahanmuuttaneiden lapsiperheiden ja erityisesti äitien kotihoidon tuen saanti sekä jossain määrin myös pitkien kotihoidon tuen jaksojen lapsivaikutukset.

Pitkillä kotihoidon tuen saannin jaksoilla on todettu tutkimuksissa olevan kielteinen vaikutus äitien palkkakehitykseen pitkällä aikavälillä (kts. esim. Eva Österbacka & Tapio Räsänen, 2025, 'The Importance of Self-Selection and Childcare Leave Length for Child Penalty', *European Journal of Population*, 2025/41:3). Suomessa on OECD-maiden pisin vanhempainvapaan ja kotihoidon tuen yhdistelmä, joka yhdistyy selvästi muita Pohjoismaita alempaan pienten lasten äitien työllisyysasteeseen, äitien taustasta riippumatta (esim. OECD, 2024, 'The Labour Market Integration of Migrant Mothers and Fathers in the Nordic Countries'). Pitkiä kotihoidon tuen jaksoja selittää tutkimusten mukaan ennen kaikkea ihmisten sosioekonominen asema: pitkät tukijaksot liittyvät matalaan tulo- ja koulutustasoon sekä heikkoon työmarkkina-asemaan, ei siis yksin maahanmuuttotastaan. Keinoja kotona pitkään lapsiaan hoitavien työllistymisen edistämiseksi on selvitetty muun muassa työ- ja elinkeinoministeriössä.

Koko väestön osalta kotihoidon tuen käyttö ylipäättään ja pitkät tukijaksot ovat vähentyneet viime vuosina, mikä koskee myös maahanmuuttaneiden perheiden kotihoidon tuen käyttöä. Maahanmuuttaneilla perheillä pitkät kotihoidon tuen tukijaksot ovat esitysluonnoksen mukaan "suhteessa hieman muuta väestöä yleisempiä". Ehdotetussa lakimuutoksessa lähdetään silti siitä, että heikennykset kohdistuisivat yksinomaan maahanmuuttaneisiin.

Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu vuoden 2025 alusta voimaan tulleen kotoutumislain muutosten vaikutuksia. Kotoutumislaki velvoittaa kunnat tavoittamaan lasten kotihoidon tukea saavat alle kolme vuotta aikaisemmin oleskeluluvan saaneet tai oleskeluoikeuden rekisteröineet osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioimiseksi sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelman laatimiseksi. Kela on helmikuusta 2025 lähtien toimittanut kuntien kotoutumispalveluille tiedon alle kolme vuotta Suomessa asuneista kotihoidon tukea saavista, ja kunta kutsuu henkilöt osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin. Näillä toimin on tarkoitus ennaltaehkäistä sellaisia tilanteita, joissa

kotona pitkään lapsia hoitanut vanhempi ylittää kolmen vuoden aikarajan kotoutumissuunnitelman teolle ja jää vaille kotoutumiskoulutusta.

Esimerkiksi Helsingissä on kyetty tavoittamaan hyvin työvoiman ulkopuolella olevia maahanmuuttaneita äitejä ja palvelutarpeen arviointiin ohjatuista 90 prosenttia on laatinut kotoutumissuunnitelman, jossa sitoutuu osallistumaan kotoutumista edistävään toimintaan (Helsingin työllisyyspalveluiden lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle maahanmuuttajaäitien työllistymisestä, 28.5.2025). Kotoutumispalvelut ovat kuitenkin saaneet nämä henkilötiedot vasta helmikuusta 2025 lähtien, joten näiden kotoutumispalveluiden toimenpiteiden vaikutuksia on liian aikaista arvioida. Siksi esitetyt muutokset kotihoidon tukeen vaikuttavat varsin hätköidyltä.

Maahanmuuttaneiden naisten työllisyys on yleisesti huomattavasti vähäisempää kuin valtaväestöön kuuluvilla naisilla. Maahanmuuttaneet lapsiperheet ovat Suomessa muita useammin heikossa työmarkkina- ja sosioekonomisessa asemassa, mutta on muistettava, että maahanmuuttaneet lapsiperheet ovat varsin heterogeeninen ryhmä.

Esitysluonnoksessa kerrotaan, että kotoutumistoimenpiteisiin osallistumisella on tutkimuksissa havaittu olevan positiivinen korrelaatio niihin osallistuneiden henkilöiden työmarkkinatulemien sekä heidän lastensa työmarkkinatulemien kanssa. Kuluva vaalikauden leikkaukset ovat ristiriidassa kotoutumisen edistämistavoitteen kanssa, sillä kotoutumispalveluiden rahoitusta on jo leikattu vuonna 2025 58 miljoonaa euroa ennen palveluvastuiden siirtämistä kunnille ja vuodelle 2027 on ilmoitettu 30 miljoonan euron lisäleikkaukset. Ennen leikkauksia rahoitustaso oli yli 208 miljoonaa euroa, joten vuonna 2027 taso on vain reilu puolet alkuperäisestä. Hallituksen toimet ovat siten ristiriidassa lausuttavana olevan esityksen tavoitteiden kanssa.

VATT:in tutkimuksen mukaan pitkään kotihoidossa olleet lapset pärjäävät useilla eri mittareilla mitattuna keskimäärin huonommin kuin varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset (Gruber et al, 2022, 'Paying Moms to Stay Home: Short and Long Run Effects on Parents and Children', VATT working papers 151). Kotihoidon tuen saanti muun muassa vähentää lasten lukiokoulutusta ja lisää pois jäämistä toisen asteen koulutuksesta. Näitä vaikutuksia on tutkimuksessa havaittu ylipäänsä kotihoidossa olleilla, ei erityisesti maahanmuuttaneilla lapsilla. Esitysluonnoksen mukaan alle kolmevuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen Suomessa on kaikkiaan matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. Esitetyillä muutoksilla pyritään lisäämään yhden maahanmuuttaneiden lapsiryhmän osallistumista varhaiskasvatukseen. Tämä ryhmä ei kuitenkaan yksin selitä alhaisempaa varhaiskasvatukseen osallistumisastetta Suomessa. Ja kuten esitysluonnoksessa todetaan Norjassa samansuuntaisten maahanmuuttaneiden ihmisten kotihoidon tuen kiristysten vaikutukset varhaiskasvatukseen osallistumiseen jäivät pieniksi.

Asiantuntijoiden lausunnot (työelämä- ja tasa-arvovaliokunta O 34/2025 vp) ja tutkimustieto osoittavat, että maahanmuuttaneiden vanhempien kotoutuminen ja työllistyminen on monimutkainen kysymys, jossa ei voida hyvin perustein odottaa edistysaskeleita pelkillä

heikennyksillä tai sanktioilla. Esitysluonnoksessa viitataan OECD-raporttiin vuodelta 2018, jossa suositeltiin tarkastelemaan kotihoidon tukea. Sen rinnalla on syytä tarkastella OECD-raporttia vuodelta 2024, jossa maahanmuuttaneiden äitien työllistymistä tarkasteltiin monipuolisesti ja tuotiin esille erilaisia ohjelmatoimia, joilla voidaan edistää maahanmuuttaneiden vanhempien pääsyä työmarkkinoille.

Tutkimustiedon valossa voi tiivistetysti todeta, että pitkiin kotihoidon tuen jaksoihin liittyy kielteisiä lapsi- ja tasa-arvovaikutuksia, jotka koskevat eri taustoista tulevia perheitä. Heikko työmarkkina- ja sosioekonominen asema taas lisää todennäköisyyttä pitkille kotihoidon tuen jaksoille. Tutkimustiedon valossa esitysluonnoksessa valitut keinot ovat kestävämmät ja erikoiset: ne kohdentuvat vain yhteen kotihoidon tukea saavaan ryhmään eli maahanmuuttaneisiin.

PERUS- JA IHMISOIKEUSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Esitysluonnoksen ihmisoikeusvaikutusten arviointi on puutteellinen. Luonnoksessa on käsitelty varsin pinnallisesti sen sisällön kannalta merkityksellisiä kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, niistä johtuvia ihmisoikeusvelvoitteita sekä kansainvälisten sopimusvalvontaelinten tulkintoja ja suosituksia oikeuksien turvaamiseksi. YK:n ihmisoikeussopimuksista on käsitelty ainoastaan lapsen oikeuksien sopimusta, mutta ei lapsen oikeuksien komitean yleiskommentteja tai suosituksia Suomelle. Esitysluonnoksessa ei ole käsitelty YK:n kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevaa sopimusta; taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaa sopimusta; eikä kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevaa sopimusta eikä näiden sopimusten valvontaelinten tulkintakäytäntöjä. Esitystä tulisi täydentää tältä osin.

Esitysluonnoksen mukaan esitettyjen muutosten vaikutusarviointiin liittyy ”merkittäviä epävarmuuksia” etenkin siksi, että perheet, jotka eivät täyttäisi asumisaikavaatimusta voisivat valita hoitaa lasta kotona ilman mitään tukea. Niillä perheillä, jotka jäisivät hoitamaan lasta ilman tukea, mahdolliset tulonmenetykset voisivat olla merkittäviä, etenkin mikäli perhe saisi myös toimeentulotukea. Kansaneläkelaitoksen mukaan lähes joka kolmas kotihoidon tukea saaneista perheistä, joissa vähintään toinen huoltaja oli asunut Suomessa vähemmän kuin kolme vuotta, sai perustoimeentulotukea kotihoidon tuen aikana. Toimeentulotukeen suunniteltujen heikennysten ja alentamismenettelyn laajentamisen myötä näiden perheiden taloudellinen tilanne saattaisi heikentyä oleellisesti. Mikäli maahanmuuttanut vanhempi valitsisi hoitaa lapsiaan kotona ilman kotihoidon tukea, olisi kotoutumisesta vastaavan viranomaisen nykyistä vaikeampaa tavoittaa häntä palveluihin, vaikka hän voisi hyötyä kotoutumista edistävästä palvelusta. Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu vaikutuksia tällaisiin perheisiin riittävän tarkasti perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta.

Olisi myös tärkeää arvioida esityksen vaikutuksia yhdessä muiden tällä vaalikaudella maahanmuuttaneiden oikeuksia heikentävien esitysten vaikutusten kanssa, sillä yhteisvaikutusten

maahanmuuttaneiden kotoutumiselle ja elämisen edellytyksille Suomessa voidaan katsoa olevan merkittäviä.

Yhdenvertaisuus ja syrjintä:

Esitetyt muutokset asettaisivat alle kolme vuotta EU-/Eta-maissa asuneet vanhemmat eri asemaan muiden vanhempien kanssa. Samoin ne asettaisivat eri asemaan sellaiset valtaväestöön kuuluvat vanhemmat, joiden puoliso on asunut EU-/Eta-maissa alle kolme vuotta. Käytännössä valtaväestöön kuuluvalla kotihoidon tuen saanti riippuisi siitä mistä hänen puolisonsa on kotoisin: jos puoliso on valtaväestöön kuuluva, hän voi saada kotihoidon tukea ja mikäli taas ei, kotihoidon tukea ei voisi saada. Esitysluonnoksessa tämän eriarvoisen aseman hyväksyttävyyttä perustellaan sillä, että myös kaksikielisten perheiden lapset hyötyvät varhaiskasvatukseen osallistumisesta. Tutkimusten mukaan varhaiskasvatus hyödyttää kaikkia lapsia, joten tiettyihin ryhmiin kohdistuvia heikennyksiä ei voi hyväksyttävästi perustella tällä, etenkin kun heikennyksellä on syrjiviä vaikutuksia.

Esitys on merkityksellinen perustuslain 6 §:n 1 ja 2 momentin kannalta. 1 momentin mukaan ihmiset ovat lain edessä yhdenvertaisia, eikä lailla voida mielivaltaisesti asettaa tiettyjä ihmisryhmiä toisia epäedullisempaan asemaan. Esitetyissä muutoksissa vastikään maahan muuttaneet ihmiset olisivat epäedullisessa asemassa verrattuna pidempään maassa asuneisiin ja maassa syntyneisiin ihmisiin. Yhdenvertaisuusvaatimus ei edellytä kaikkien kansalaisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaiset. 2 momentissa on säädetty syrjintäkielto, jonka mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan esimerkiksi alkuperän, kielen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Amnesty katsoo, että tosiasiallisesti asiaan vaikuttavat olosuhteet ovat kotihoidon tukea saavilla samanlaiset, sillä ainoa erottava tekijä on maassaoloaika. Perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkielto koskee myös sellaisia toimenpiteitä, jotka johtavat välillisesti syrjivään lopputulokseen. Syrjintää tulee arvioida toimenpiteiden tosiasiallisten seurausten kannalta (HE 309/1993 vp, s. 44; PeVL 4/2016 vp, s. 3; PeVL 28/2009 vp, s. 2/II).

Lapsivaikutukset:

Kuten esitysluonnoksessa todetaan: "[e]sitys asettaa lapset erilaiseen asemaan sen mukaan, kauanko heidän vanhempansa tai muun huoltajansa tai vanhemman tai muun huoltajan puoliso on asunut Suomessa" (s. 48). Esitysluonnoksessa perustellaan tämän hyväksyttävyyttä sillä, että muutos lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen ja siten hyödyttää lasta. Esitysluonnoksessa kuitenkin arvioidaan, että puolet vanhemmista hoitaisi lasta kotona ilman etuutta.

Ehdotetut muutokset ovat ristiriidassa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen kanssa. Merkityksellisiä ovat artikla 2 syrjimättömyydestä, artikla 3 lapsen edusta sekä artiklat 26 ja 27 lapsen oikeudesta sosiaaliturvaan ja riittävään elintasoon. YK:n lapsen oikeuksien komitea on Suomea koskeissa valvontapäätelmissään vuonna 2023 (CRC/C/FIN/CO/5–6) kehottanut Suomea välttämään nimenomaan sellaisia etuuksien leikkauksia, jotka vaikuttavat köyhyyden ja syrjäytymisen vaarassa oleviin lapsiin (ks. myös PeVL 45/2024 vp ja 41/2024 vp).

Sukupuolivaikutukset:

Esitys on varsin merkityksellinen sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta, sillä vuonna 2024 noin 93.5 prosenttia kotihoidon tuen saajista oli naisia. Kelan esitysluonnoksesta antaman lausunnon mukaan esitetyt muutokset vaikuttavat eniten äskettäin maahan muuttaneisiin naisiin, sillä selvästi suurin osa kotihoidon tuen saajista on naisia. Kelan mukaan erityisesti yhden aikuisen taloudessa elävän hakijan kohdalla muutoksella voi olla merkittävä vaikutus perheen talouteen. Kahden vanhemman taloudessa tilanne, jossa äiti hoitaisi lasta kotona ilman taloudellista tukea, voisi lisätä taloudellista riippuvuutta toisesta vanhemmasta sekä riskiä taloudellisesta ja muusta väkivallasta.

Esitysluonnoksessa perustellaan heikennyksiä sillä, että mikäli kotihoidon tukea saava vanhempi siirtyy tuen saajasta työhön tai työttömyysetuuden saajaksi, hänen toimeentulonsa ja taloudellinen asemansa vahvistuisi. Tätä on vaikea perustella tasa-arvon vahvistamisella. Mikäli muutos vahvistaisi tasa-arvon toteutumista, niin eikö se olisi syrjivä kaikkia niitä kotihoidon tukea saavien ihmisryhmien osalta, joihin esitetyt muutokset eivät kohdistu? Esitetyt tasa-arvovaikutukset ovat paradoksaaliset, sillä ei ole yhteensovittavissa, että yhteen ihmisryhmään kohdistuvat heikennykset olisivat tasa-arvoa vahvistavia tai edes neutraaleja sekä heille, joihin heikennykset kohdistuvat, että samassa tilanteessa oleville, joihin heikennykset eivät kohdistu.

VAIHTOEHTOSET TOTEUTTAMISTAVAT

Se, ettei esitysluonnoksessa ole tarkasteltu heikennyksille vaihtoehtoja antaa ymmärtää, ettei muita vaihtoehtoja esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ole. Näin ei kuitenkaan ole. On mahdollista ottaa käyttöön perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta vähemmän riskialttiita ei-sanktioivia toimenpiteitä.

Toimenpiteitä kotona lapsia hoitavien työllisyyden edistämiseksi on selvitetty muun muassa työ- ja elinkeinoministeriössä (TEM, Kotona lapsia hoitavien työllisyyden edistäminen -muistio, 25.3.2022). Amnesty kannattaa suositusta, joka annettiin STM:n maaliskuussa 2025 julkaistussa työryhmämuistiossa 'Työelämän tasa-arvo ja perhevapaat' (s. 43): "laaditaan kattava selvitys kehittämisvaihtoehtoineen vanhempainrahoista ja lastenhoidon tuista. Selvityksessä tulee tarkastella vanhempainrahojen ja lastenhoidon tukien (kotihoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha) keston, tasoon, kiintiöihin ja päivien siirrettävyyteen liittyviä näkökulmia." Vaihtoehtojen tarkastelussa olisi huomioitava lapsen etu sekä muun muassa tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja lapsiperheiden toimeentuloon liittyviä kysymyksiä.

AMNESTYN SUOSITUKSET

Amnesty esittää ensisijaisesti esitysluonnoksen hylkäämistä, sillä esitysluonnoksessa esitetyt muutokset ovat syrjiviä ja ongelmallisia perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta, eikä esitysluonnoksessa ole esitetty miten niillä saavutetaan esitykselle annettuja tavoitteita.

Amnesty suosittaa valmistelun aloittamista uudestaan siten, että selvitetään syrjimättömiä ja perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia vaihtoehtoisia toteuttamistapoja esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lähtökohtaisesti tutkimustieto puoltasi toimia, jotka vahvistaisivat heikossa sosioekonomisessa ja työmarkkina-asemassa olevien vanhempien tilannetta. On perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta perusteltua tehdä kohdennettuja tukitoimenpiteitä erityisen marginalisoidussa tai syrjinnälle alttiissa asemassa oleville, kuten sellaisille ihmisryhmille, joiden työllistymistä voi entisestään vaikeuttaa esimerkiksi rakenteellinen rasismi työmarkkinoilla. Sen sijaan ei ole perusteltua tehdä kohdennettuja ja syrjiviä heikennyksiä erityisen marginalisoidussa tai syrjinnälle alttiissa asemassa oleville ihmisryhmille.

Mikäli esityksen valmistelua jatketaan, on välttämätöntä, että perustuslakivaliokunta arvioi esityksen perustuslainmukaisuutta ja suhdetta kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

Sato Mariko
Amnesty International Suomen osasto